

Gestapo tog hans medaljer, han tog dem igen i Horserød

Elektriker Olaus Nielsson, der den 2. januar har 50 års jubilæum, fortæller en forunderlig historie og siger også noget om glæden ved at være i stødet

Elektriker Olaus Nielsson

En sand hædersmand kan den 2. januar fejre sit 50 års jubilæum i installatørfirmaet B. Bendixen. Det er elektriker Olaus Nielsson. Han hører til den lykkelige del af menneskeracen, der aldrig har røget eller nydt spiritus. Derimod er han en uforbederlig „lagkagefakir“, der slikker sig om munden, hver gang han går forbi en bagerforretning - hvis han da går forbi. Denne faible for søde sager har dog ikke gjort ham blødgigt. Tværtimod. Han har sine faste meninger, og da det fædreland, han sætter så højt, blev invaderet af fjendtlige tropper under besættelsen, gik Olaus Nielsson til modstand og måtte døje meget ondt af den grund. Han gav sig bare aldrig.

Olaus Nielsson er tillige et uhyre beskedent menneske. Alligevel lykkedes det at få et jubilæumsinterview bragt i stand. Nielsson er elektriker med liv og

på en pudsig måde. Installatør Elm-toft, der drev forretningen før Bendixen og Vestergaard, var i fuld gang med at installere i alle ejendomme i Nygade. Nielsson var meget interesseret, som en 14-årig nu kan være det, og han hjalp bl. a. med at bære rør,

Måtte ikke blive elektriker for sin mor

Elmtoft holdt øje med ham, og en dag sagde han: „Skal du ikke i lære som elektriker?“. Nej, det går ikke, for jeg kan hverken regne eller skrive, svarede Nielsson. Elmtoft snakkede med hans mor om sagen som henviste til det samme, men installatøren svarede: „Skidt med det. Jeg har lagt mærke til, at hænderne sidder godt på drengen“. Fru Nielsson ville imidlertid ikke gå med til lærepladsen, men Elmtoft hviskede til Olaus: „Mød mandag morgen kl. 8“. Det gjorde han, og så måtte moderen give sig.

— Har De så aldrig haft lyst til at få egen forretning, Nielsson?

— Nej, aldrig. Jeg kender min egen begrænsning, og forøvrigt har jeg altid været så glad for at være her i firmaet, at jeg ikke har haft lyst til at starte selv. Jeg har altid været glad for at gå til og fra mit arbejde. Jeg har været med til alle mulige arbejder og sprunget fra det ene til det andet, det såkaldte spjæld-arbejde, som jeg sætter stor pris på. Men jeg har da også været med til flere store arbejder.

De klappede, når uret gik i gang

— Det med de søde sager?

— Jeg havde engang en dejlig arbejdsplads — hos en bagermester, ler Nielsson. Jeg gik der i flere dage, og bagermesteren syntes, det kunne være sjovt at se, hvor meget jeg kunne klare at sætte tillivs af kager. Derfor voksede antallet fra dag til dag, man indklædede det hele

ikøbet den sidste dag en bakke kager, der var „vættet“, med hjem. „Ham er der da ingen ende på“, sagde bagermesteren. Engang var jeg til jubilæum hos elektrikerne. Menuen stod bl. a. på rewelsbien, men jeg fik en lagkage i stedet. Og da firmaet her havde jubilæum med fin middag på Jørgensens Hotel, fik jeg i stedet bøf med løg og rødkål. De kan beholde alt det fine mad for min skyld. Jeg foretrækker frikadeller. Og så risengrød. Det er min livret.

— En bestemt elektrikeropgave? — **Det var** da Gartneres Salgshal havde købt et gammelt ur til auktionshallen. Uret gik tit i stykker, og det var ikke altid lige morsomt at skulle reparere det, når gartnerne stod utålmodigt omkring mig. **De kom med spydigheder** som: „Må du ikke hellere sende bud efter din mester eller nogle flere svende, for det kan du aligevel ikke lave“. **Men** jeg fik det da til at gå igen hver gang. — Ja, tilføjer installatør Bendixen, og så **lød der høje klapsalver** fra gartnerne. Jeg har selv været med til det.

Har i dag næsten 2.000 medaljer

— 50 år i samme firma. Hvor længe vil De blive ved?

— Så længe min mester vil beholde mig, og jeg løvrigt ikke er nogen rystepeter. Jeg plejer at sige, at ingen skal jage mig fra skruetrækkeren. Selvfølgelig har jeg fået stødt mange gange, men det er ikke noget, man regner med. Jeg mener, at når man opfører sig ordentligt, kan man også blive i sin stilling. Selvfølgelig kan man lave fejl. Så skal man kunne tåle at blive irrettesat. Men jeg kan også godt bide fra mig.

— De er en stor medaljesamler? — Jeg var 16 år, da jeg fik min første medalje. Det var det tyske jernkors af første klasse. Nu har jeg op mod et par tusinde. Det er vokset mig lidt over hovedet den sidste tid, men efter nytår går jeg i gang igen. Den dyreste, jeg har, må nok være den serbiske sol- og løveorden fra 1880. Den gives kun til kejsere, generaler og andre høje herrer.

— Den ældste?

— Jeg samler ikke på den måde. Mange helt gamle ligner noget, der bare er slået et hul i og forsynet med en kæde. Det kunne se ud, som noget, jeg selv har lavet. *Ja, ja*, har nogen sagt, du har mange medaljer, men har aldrig selv gjort dig fortjent til en medalje. Må jeg i den forbindelse fortælle en historie.

Fik lussinger af Gestapo

Da jeg under besættelsen blev arresteret af Gestapo, stjal de seks tyske medaljer fra mig. Jeg satte mig for, at dem ville jeg i hvert fald have igen. Jeg endte i Horserød, hvor man benyttede mig som elektriker. Maskinpistolbevæbnede tyskere passede på mig. Under min runde i lejren for at reparere el-installationer, opdagede jeg efterhånden fem medaljer, som var ligesom dem, jeg var blevet frataget, og jeg besluttede at „organisere“ dem og prøve at få dem med ud.

Jeg vidste selvfølgelig godt, at det var farligt, men jeg ville have dem. Medaljerne blev gemt under barakken. Selvfølgelig blev jeg mistænkt for at have taget medaljerne. Gestapo forhørte mig, og jeg fik nogen lussinger. Lejrchefen lagde sig imellem og sagde til Gestapo, at han ikke ville have mishandlinger i lejren. Skulle det finde sted, måtte de tage mig med. Så slap jeg.

„Die dumme dänen“ ikke så dumme endda

det at vide om aftenen, og i mørket gik jeg fat i de fem medaljer og anbragte dem på kroppen. Det kunne være gået galt, fordi vi skulle visiteres, men mens dette skulle foregå, kom en Gestapomand hen og sagde, der var telefon. Det var min kone, og vi vekslede nogle få ord. Så gik jeg tilbage. Det ene sted stod dem, der var visiteret, et andet dem, der skulle visiteres.

Jeg sagde til mig selv: „**Tyskerne** plejer at kalde os die dumme dänen. Lad os nu se, hvem der er mest dum“. **Og så** gik jeg over til den flok, der var visiteret, og kom fint ud med mine medaljer. **Da en** af mine fangekammerater, typograf Leed fra Horsens, bemærkede det, sagde han: „Det var lige noget for **en elektriker. De elsker jo spænding**“. **Da jeg viste** medaljerne frem til min familie, sagde de: „Spekulerede du virkelig på dine medaljer, mens du sad fanget og ikke vidste, om du skulle skydes?“. Ja, sagde jeg. Gestapo havde taget mine medaljer, og jeg ville have dem igen. Så man kan måske godt sige, at jeg med livet som indsats gjorde mig fortjent til en medalje.

Fik sendt rejsepenge af prins Harald

— De har altid været meget kongetro?

— *Ja*, og det er jeg stadig. Hvert år fra jeg var ung, og til kong Christian den Tiende døde, mødte jeg op på slotspladsen på kongens fødselsdag for at være med til at hylde ham. Et år skulle Handelsbankens elevator have sit eftersyn netop denne dag, men det måtte altså vente til den 27. Prins Harald kom under vejr med mine årlige besøg, og da Kong Christian skulle fejre sit regeringsjubilæum, sendte han mig 50 kr. til rejsen, „for jeg vil være sikker på, at De også kommer ved den lejlighed“, skrev prinsen. Det var jeg glad for, og så kom jeg endda til at stå i første række med en fane.

— Og stadig en trofast tilhænger af Det konservative Folkeparti?

— Det er jeg også stadig. Det kom sig således: Christmas Møller skulle tale i Horsens, og jeg besluttede at gå hen og høre ham. Han indledte med, at vi skulle lade vore tanker gå til kongen og udbringe et leve for majestæten. Så sagde jeg til mig selv: „Der hører du hjemme“.

Fortjent fortjenstmedalje

Elektriker Olaus Nielsson, der forleden fejrede sit 50 års jubilæum i installatørfirmaet B. Bendixen I/S, er som bekendt en stor medaljesamler. Mange er de fornemme trofæer, han har sikret sig. Men allermest glad er han for den medalje, han modtog på sin jubilæumsdag. Den har den trofaste medarbejder nemlig selv gjort sig fortjent til.

På jubilæumsdagen fik han overrakt fortjenstmedaljen i sølv med ret til at bære samme. At den glædede Nielsson, siger sig selv.